

REFERAT

Åpent møte om forvaltningsplanen og besøksforvaltningsstrategi

Kvænangshagen Verdde – Sørstraumen, Tirsdag 19. juni Kl 18.30 – 20.00.

Fremmøte

Navn	Representerer
Eirik L. Mevik	Kvænangen kommune
Åsmund Austarheim	Kvænangen kommune
Kai Petter Johansen	Privat
Stig Hjalmar Jackobsen	Privat
Oddvar Seppola	Privat
Per Bæhr	Rbd 33 Spalca
Per Anders Bals	Rbd 33 Spalca
Henning Johansen	Privat
Ragnhild Enoksen	Privat
John Karlsen	VO-styret
Ole Mathis Eira	VO-styret
Vera Wassnes	VO-styret
Marit Kristine Sara	VO-styret
Magnus Barmoen	VO-forvalter
Rune Benonisen	VO-forvalter

Bakgrunn

Verneområdestyret inviterte til åpent møte for å informere om arbeidet med forvaltningsplanen og besøksforvaltningsstrategi. Styret har tidligere vedtatt en [prosessplan](#) for arbeidet etter at den hadde vært på en høringsrunde.

Informasjonsmøtet ble bekjentgjort på e-post til alle interessenter i Kvænangen og avisannonse i Framtid i Nord.

Referat og kommentarer fra samtalen

- Rune Benonisen la frem informasjon om hva forvaltningsplanen er, hvorfor vi gjør dette arbeidet og litt om prosessen videre. Presentasjonen finnes her
- Magnus Barmoen la frem en presentasjon av besøksforvaltningsstrategi. Hva det er, hvorfor vi gjør det og litt om prosessen videre. Presentasjonen finnes her

Det ble i det videre tatt opp en del tema til diskusjon. Gjengitt i hovedtrekk her, med kommentarer eller svar til spørsmålene.

- **Inntrykk at verneområdet gror igjen. Det må være lov å hugge eller skjømte skogen. Vernet legger hindringer for dette. Det må bevilges statlig tilskudd for å gjøre det attraktivt å drive skogsdrift i Kvænangsbotn.**

Kommentarer og opplysninger

- VO styret deler bekymringen med at mange områder gror igjen. En av grunnene er at det ikke vært systematisk avvirkning i skogene i Kvænangsbotn på mange år, og det har ikke vært beiting eller slått enda lengre tid. Dette er dessverre en del av samfunnsutviklingen.
  - Det er tillatt å hugge skog til bruk i hytter og gammer i landskapsvernområdet. Trengs ikke særskilt tillatelse fra verneområdestyret for å gjøre det, men trengs tillatelse fra grunneier.
  - Det er også tilatt å avvirke skog (kommersiell skogsdrift) hvis det foreligger en plan for avvirkningen (skogsdriftsplan). Slik plan må utarbeides av grunneier, men VO styret kan selvfølgelig vurdere å finansiere planarbeidet hvis det er behov for det.
  - VO styret vil ta med i arbeidet med forvaltningsplanen at det gjøres en vurdering av om det bør iverksettes aktivt skjømtsel av f.eks. området rundt Dalstuene, og hvordan det kan gjøres i praksis.
  - VO styret har vanligvis ikke personell eller ressurser til å stå som eneste ansvarlig for skjømtselarbeid og vil trenge samarbeid med lokale interessenter for å få til slike prosjekter.
- **Har verneområdestyret plikt til å legge til rette for skjømtsel av kulturlandskap i LVO?**

Kommentarer og opplysninger

- Skjømtsel: Tiltak som gjøres for å opprettholde eller tilbakeføre til naturtilstand
  - Ett av formålene med vern av Kvænangsbotn og Navitdalen er å «ta vare på landskapselement og kulturminner som vitner om samisk reindrift og sjøsamisk og kvensk bruk av området». Betyr dette at vernemyndighetene har plikt til å drive skjømtsel på f.eks. området ved Dalstuene og/eller de andre slåttene innover dalen?
  - Det er i hvert fall slik at verneområdestyret (jmf forskrift §6) kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- og kulturtilstanden som er formålet med vernet. Hva VO-styret til syvende og sist mener er nødvendig klargjøres i forvaltningsplan.
- **Gjør verneområdestyrets tilrettelegging for lokale eller for turister? Bør det ikke være de lokale som er prioritert?**

Kommentarer og opplysninger

- Verneområdestyret har siden opprettelsen ønsket å gjøre positive tiltak for alle som bruker områdene til friluftsliv. Vi skiller ikke sånn sett mellom lokale eller de som kommer utenfra. Allemannsretten gir alle samme rett til å kunne ferdes fritt i naturen. Men det er ikke tvil om at de lokale er den største og viktigste brukergruppen. Tilrettelegging som verneområdestyret gjennomfører skal ikke gå på bekostning av lokale interesser.

- De lokale har «all makt» når det gjelder hvordan tilretteleggingen skal være. Husk at 4 av 5 medlemmer i verneområdestyret bor i Kvænangen, i hvert fall deler av året, og den siste er bosatt i Nordreisa. Styret ønsker å gjøre tiltak som befolkningen etterspør. Styret utarbeider tiltaksplaner hvert år og ber her om innspill og ideer for hvilke tiltak vi skal sette i gang. Men her kan vi godt ønske bedre og mer samarbeid fra lokale krefter.
- **Kan verneområdestyrets tilretteleggingstiltak føre til at det blir for mye bruk i Kvænangsbotn eller Navitdalen?**

Kommentarer og opplysninger

- De siste årene viser at turismestrømmen av og til er vanskelig å forutse. Noen steder får stor andel turisme nærmest tilfeldig . Eller at det er spesielle forutsetninger. Nevner Trolltunga, Lofoten og Senja som eksempel. Men generelt så betyr nærhet til større byer mest. Derfor tror vil at en særlig økning av bruken i Kvænangen og Nordreisa forutsetter en betydelig innsats på markedsføring og ikke minst, oppbygging av kommersielle produkter med riktig kvalitet. Dette er innsats som verneområdestyret ikke har noe å gjøre med. Vi tror altså ikke at verneområdestyrets innsats alene på tilrettelegging og informasjon vil føre med seg turisme-økning i stort omfang, men vi ser ikke bort fra at flere (fortrinnsvis regionale og lokale) vil kunne ønske å ta seg en tur i disse områdene.
- Det er stadig mer fokus på baksiden av «turismemedaljen». Det har vært et politisk mål og ønske om å utvikle turisme i Norge og Nord-Norge i flere ti-år. Nå ser det ut til at denne satsingen lykkes. Tilstrømmingen av turister til Nord-Norge er større enn før. Noen steder gir det utfordringer. Det gjelder i dag i hovedsak langs veiene og på steder inn til 1-1,5 times kjøring fra Tromsø. I tillegg merker de utfordringer særlig i Lyngen (vinter) mht manglende parkering og toalett og på sommeren langs nasjonal turistvei på Senja. Ellers i Troms merkes det noen steder økt bruk av naturen. Det kan skyldes økt turisme, og det kan også skyldes at lokale og regionale innbyggere går mer på tur. Et eksempel er postkassetrim (UtiNord osv).
- Utfordringene som er meldt om i Troms (egen undersøkelse våren 2018) oppstår når kapasiteten på veinett og annen infrastruktur blir oversteget. Løsningen er oftest å investere i mer og bedre infrastruktur. Slitasje i naturen er litt mer vanskelig å organisere og finansiere, men det finnes gode løsninger for å forsterke og restaurere.
- **Næring og motorferdsel.**

Kommentarer og opplysninger

- Bruk av motorkjøretøy i utmark reguleres av flere lover. De virker oppå hverandre. Hvis noen næringsinteresser (reindrift eller landbruk) skal kjøre i utmark så må dette vurderes etter minst to lover. Motorferdselsloven, hvor kommunen er myndighet, sier at (§4) *nødvendig person- og godstransport (...) i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring*. Er tillatt. Naturmangfoldloven/verneforskrift, hvor verneområdestyret er myndighet, sier at motorferdsel generelt er forbudt, men at det uten søknad tillates motorferdsel til bla reindrift på vinter, uttransport av felt vilt, skogsdrift etter godkjent plan og uttransport av skadd bufe. I tillegg kan

verneområdestyret gi tillatelse til en rekke andre formål etter en konkret vurdering ([pkt 6.3 i verneforskriften](#)). Verneområdestyret kan også vurdere tillatelse til spesielle formål som ikke er nevnt står i verneforskriften.

- **Vern er negativt for lokalbefolkningens bruk av områdene.**

Kommentarer og opplysninger

- Det er veldig ofte slik at etablering av verneområder i Norge blir gjort selv om lokalbefolkningen er sterkt mot. Ofte tror eller opplever lokale interesser at de får restriksjoner på den bruk som de hadde før vernet inntraff.
- Det er verneforskriften som legger rammene for hva som er tillatt av aktivitet og tiltak innenfor et verneområde. Verneområdestyret må holde seg til disse rammene, og kan hverken forby ting som er lov, eller gi lov til ting som er forbudt.
- Forskriften for Kvænangsbotn og Navitdalen har et stort rom for tiltak og aktivitet. Vanlig friluftsbred, jakt og fiske foregår med de samme reglene som utenfor verneområdene, kommersiell skogsdrift og vedhogst kan foregå og det er mulig å bruke motorkjøretøy til nødvendig transport til en rekke formål. Verneområdestyret mener det er mulig å finne løsninger for stort sett all aktivitet og tiltak som tjener lokalbefolkningen uten at det går på bekostningen av de verdiene som er vernet.

- **Verneområdet sitt forholdet til grunneiere.**

Kommentarer og opplysninger

- Naturvern som vedtas etter reglene i naturmangfoldloven endrer ikke eiendomsrett. Grunneier har uavhengig av vern styringsrett over ressursene som ligger til eiendommen. Grunneier må for øvrig forholde seg til vernebestemmelsene og annet lovverk i sin utnyttelse av eiendommens ressurser.

Videre arbeid med forvaltningsplanen og besøksstrategi

Arbeidet med disse to planene foregår i samsvar med den prosessplanen som er vedtatt. Vi har lagt følgende detaljplan for den prosessen frem til desember.

Vi ønsker innspill på hvem som kan være interessenter for hvert tema.

Hva	Hvordan / hvem	Periode/dato
Legge frem utkast til flere kapittel	Foreløpige utkast til plan legges ut på styrets hjemmesider. Dette er utgangspunkt for videre drøfting.	Juni - juli 2018
Drøftingsmøter. Gjennomgang av verneverdier og drøfting av retningslinjer for bruk.	Møter med flere parter som har interesser i et spesielt tema	

- Reindrift	Reinbeitedistriktene hver for seg	Juni eller august
- Jordbruk	Kommunen, lokale gårdsbruk,	August-Sept
- Skogbruk	Kommunen, regional skogbrukssjef, Statskog, lokale bedrifter.	August-Sept
- Friluftsliv og rekreasjon (inkl skuter)	Kommunen, friluftsråd, Skuterforening, jeger- og fiskeforening, repr fra grendelag eller andre interessegrupper.	August-Sept
- Reiseliv	Kommunen, lokale bedrifter, destinasjonsselskap (?)	August-Sept
- Kulturminner, kulturlandskap og historie	Fylkeskommunen, Sametinget, Nord- Troms museum, kommunen, repr fra grendelag eller andre interessegrupper.	August-Sept
- Grunneiere	Drøfting med grunneiere som er/kan bli direkte berørt av tiltak eller drift i verneområdene.	September
- Annet?		

Merk at denne delen av planprosessen skal føre frem til et ferdig forslag ut på høsten. Etter dette vil det bli holdt flere møter i sammenheng med høring av planene.

Men meld gjerne inn tema som du mener bør drøftes i arbeidet med planene. Eller hvis det er interessenter som bør være med på møter.

Referat

Rune Benonisen